

Obsah

	Úvod	8
1	Výrobný proces v organizácii a jeho komponenty	9
1.1	Materiálno-technická základňa výrobného procesu	9
1.2	Členenie výrobného procesu, hľadiská VP	10
1.2.1	<i>Hľadisko výrobného programu</i>	10
1.2.2	<i>Hľadisko vzťahu k výrobku</i>	10
1.2.3	<i>Hľadisko charakteru zložiek výrobného procesu</i>	11
1.2.4	<i>Hľadisko stupňa zložitosti</i>	11
1.2.5	<i>Hľadisko spojitosti výrobných procesov a operácií</i>	11
1.3	Zabezpečenie chodu výrobného procesu	12
1.3.1	<i>Predvýrobná etapa – príprava výroby</i>	12
1.3.2	<i>Výrobná etapa</i>	13
1.3.3	<i>Odbytová etapa</i>	14
1.4	Technológia výroby, organizácia výroby	14
2	Výrobná základňa, výrobný program, výrobok	15
2.1	Klasifikácia organizácií a ich charakteristiky	15
2.1.1	<i>Charakter konečného výsledku</i>	15
2.1.2	<i>Hospodárske odvetvie</i>	16
2.1.3	<i>Technicko-organizačná charakteristika organizácie</i>	16
2.1.4	<i>Veľkosť organizácie</i>	17
2.1.5	<i>Vlastníctvo organizácie</i>	18
2.1.6	<i>Právna forma organizácie</i>	18
2.2	Výrobný program	19
2.2.1	<i>Charakteristiky sortimentu výroby</i>	19
2.2.2	<i>Možnosti vyjadrenia objemu výroby vo výrobnom pláne</i>	19
2.2.3	<i>Kritériá hodnotenia výrobného programu organizácie</i>	19
2.3	Výrobok a jeho konštrukcia	20
2.3.1	<i>Klasifikácia výrobkov</i>	20
2.3.2	<i>Vlastnosti výrobkov</i>	20
2.3.3	<i>Atribúty konkurencieschopnosti výrobkov</i>	20
2.3.3.1	<i>Funkčné parametre - odporúčania</i>	21
2.3.3.2	<i>Technologické parametre – odporúčania</i>	22
2.3.3.3	<i>Marketingové parametre – odporúčania</i>	22
2.3.4	<i>Technický a technologický rozvoj, inovačný proces</i>	23
3	Priestorová štruktúra výrobného procesu	25
3.1	Spôsoby rozmiestnenia pracovísk v útvaroch	25
3.1.1	<i>Technologické usporiadanie pracovísk, výhody a nevýhody</i>	26
3.1.2	<i>Predmetné usporiadanie pracovísk, výhody a nevýhody</i>	27
3.1.3	<i>Bunkové usporiadanie</i>	27
3.2	Postupy a metódy rozmiestňovania pracovísk	28
3.3	Dispozičné riešenie	29
4	Časová štruktúra výrobného procesu	31
4.1	Analýza spotreby času	31

4.2	Časové štúdie výrobných procesov	33
4.2.1	<i>Snímka pracovného dňa</i>	33
4.2.2	<i>Snímka operácie</i>	35
4.2.3	<i>Momentové pozorovanie</i>	38
4.3	Priebežný čas výroby	39
4.4	Faktory pôsobiace na časovú štruktúru výrobného procesu	40
4.4.1	<i>Dĺžka technologických operácií a ich vzájomný vzťah</i>	40
4.4.2	<i>Veľkosť dávok a ich vzájomný vzťah</i>	41
4.4.2.1	<i>Činitele pôsobiace na veľkosť výrobných dávok</i>	41
4.4.2.2	<i>Výpočet veľkosti výrobných dávok</i>	41
4.4.3	<i>Spôsob odovzdávania dávok dielov z operácie na operáciu</i>	42
4.4.4	<i>Spôsoby zoradovania výrobného zariadenia</i>	45
5	Formy organizácie výrobného procesu	46
5.1	Základné formy organizácie výrobného procesu	46
5.2	Predpoklady zavádzania prúdovej formy organizácie	47
5.3	Prúdové výrobné linky	48
5.3.1	<i>Základné pojmy</i>	50
5.3.2	<i>Klasifikácia prúdových liniek</i>	50
5.3.3	<i>Postup pri návrhu prúdových liniek</i>	51
5.3.4	<i>Metodika zostavovania prúdových liniek</i>	52
5.3.4.1	<i>Výber vhodného pracovného postupu</i>	52
5.3.4.2	<i>Stanovenie potrebnej dennej výkonnosti (výrobnosti)</i>	52
5.3.4.3	<i>Výber kľúčového článku a výpočet jeho výkonnosti (výrobnosti)</i>	53
5.3.4.4	<i>Určenie počtu prvkov</i>	53
5.3.4.5	<i>Rovnomernosť a synchronizácia činnosti prúdovej linky</i>	54
5.3.4.6	<i>Výber najvhodnejšieho riešenia</i>	54
6	Výrobné stroje a technologické zariadenia	55
6.1	Klasifikácia výrobných strojov	55
6.2	Požiadavky na výrobné stroje	57
6.3	Základné parametre výrobných strojov	60
6.4	Obnova a výber výrobných strojov a zariadení	60
6.4.1	<i>Metódy výberu výrobných strojov a zariadení</i>	60
6.4.2	<i>Obnova výrobných základne</i>	61
6.5	Technický progres a zdokonaľovanie výrobných strojov	61
7	Výrobná kapacita podniku	62
7.1	Kapacitné plánovanie a rozhodovanie	63
7.1.1	<i>Rozbor výkonových noriem</i>	64
7.1.2	<i>Kapacitné prepočty</i>	64
7.2	Odlíšnosti pri stanovovaní výrobných kapacít	66
7.3	Časový fond výrobného zariadenia	66
7.3.1	<i>Normy času výrobného zariadenia</i>	67
7.3.2	<i>Normy výkonnosti (výrobnosti) výrobného zariadenia</i>	67
7.4	Výpočet výrobných kapacít strojov, výrobných zariadení a výrobných plôch	68
7.5	Využívanie výrobných kapacít	68

8	Riadenie obslužných procesov vo výrobe	70
8.1	Podstata, druhy a osobitosti obsluhy výroby	70
8.1.1	<i>Funkcie obsluhy výroby</i>	70
8.1.2	<i>Druhy obslužných činností</i>	70
8.1.3	<i>Osobitosti obsluhy výroby</i>	70
8.2	Organizačné systémy (spôsoby) obsluhy výroby	71
8.2.1	<i>Centralizovaný spôsob</i>	71
8.2.2	<i>Decentralizovaný spôsob</i>	71
8.2.3	<i>Kombinovaný spôsob</i>	71
8.2.4	<i>Dodávateľský spôsob</i>	72
8.3	Základné druhy obslužných činností (subjekty obsluhy) vo výrobe	72
8.3.1	Materiálové hospodárstvo organizácie (MATH)	72
8.3.1.1	<i>Zásobovanie</i>	73
8.3.1.2	<i>Skladovanie</i>	73
8.3.1.3	<i>Doprava</i>	73
8.3.2	<i>Údržbársko-opravárska činnosť</i>	73
8.3.3	<i>Energetické hospodárstvo organizácie</i>	74
8.3.4	<i>Nástrojárske hospodárstvo</i>	74
8.4	Princíp optimalizácie obsluhy výroby	75
8.5	Tendencie zdokonaľovania obsluhy výroby	75
9	Materiálové hospodárstvo organizácie	77
9.1	Zásobovanie a riadenia zásob	77
9.1.1	<i>Určovanie spotreby materiálu</i>	77
9.1.2	<i>Metódy určovania noriem spotreby materiálu</i>	78
9.1.2.1	<i>Výpočtové metódy</i>	78
9.1.2.2	<i>Využitie metódy ABC (Parettovo pravidlo)</i>	78
9.1.3	<i>Hladinový systém riadenia zásob</i>	80
9.1.3.1	<i>Objednávanie materiálu a riadenie zásob</i>	80
9.1.3.2	<i>Hodnotenie riadenia zásob</i>	81
9.1.3.3	<i>Zásobovacia politika orientovaná na trh</i>	82
9.2	Skladovanie a technické prostriedky skladovania	82
9.2.1	<i>Funkcie skladovania</i>	83
9.2.2	<i>Základné druhy technických prostriedkov skladového hospodárstva</i>	83
9.2.3	<i>Členenie skladov</i>	83
9.2.4	<i>Skladovacie zariadenia</i>	84
9.2.4.1	<i>Regály s typovými parametrami</i>	84
9.2.4.2	<i>Paletové regály</i>	85
9.2.4.3	<i>Spádové regály</i>	85
9.2.4.4	<i>Posúvacie regály</i>	85
9.2.4.5	<i>Obežné regály</i>	85
9.2.4.6	<i>Policové regály</i>	85
9.2.5	<i>Obslužné manipulačné zariadenia pri skladovaní</i>	85
9.2.6	<i>Prečo organizácie skladujú zásoby</i>	86
9.2.6.1	<i>Verejné sklady</i>	87
9.2.6.2	<i>Súkromné sklady</i>	87
9.2.7	<i>Doklady pri skladovaní a ich význam</i>	87
9.2.7.1	<i>Metódy evidencie</i>	87
9.2.7.2	<i>Doklady na evidenciu zásob</i>	87

10	Doprava a manipulácia s materiálom vo výrobnom procese	89
10.1	Materiálový tok	89
10.1.1	<i>Vlastnosti a úrovne materiálových tokov</i>	89
10.1.2	<i>Základné činnosti pri toku materiálu</i>	90
10.1.3	<i>Klasická optimalizácia tokov</i>	90
10.1.3.1	<i>Vstupy pre optimalizáciu</i>	91
10.1.3.2	<i>Výstupy optimalizácie</i>	92
10.1.4	<i>Spôsoby znázornenia materiálového toku</i>	92
10.1.4.1	<i>Postupové diagramy</i>	92
10.1.4.2	<i>Schémy materiálového toku</i>	94
10.2	Projektovanie dopravy a manipulácie	94
10.2.1	<i>Všeobecný postup projektovania dopravy, manipulácie a skladovania</i>	94
10.2.2	<i>Cieľ projektovania materiálových tokov</i>	95
10.3	Riadenie dopravy v rámci organizácie	95
10.3.1	<i>Aktívne prvky dopravy zabezpečovanej vo vnútri organizácie</i>	96
10.3.1.1	<i>Kontinuálne dopravné prostriedky</i>	97
10.3.1.2	<i>Nekontinuálne dopravné prostriedky</i>	97
11	Hodnotenie efektívnosti výrobného procesu	99
11.1	Výrobné faktory a transformačný proces	99
11.1.1	<i>Elementárne výrobné faktory organizácie</i>	99
11.1.2	<i>Dispozitívne výrobné faktory organizácie</i>	99
11.1.3	<i>Dodatočné výrobné faktory</i>	100
11.1.4	<i>Transformačný proces v organizácii</i>	101
11.2	Kalkulácia výrobných nákladov	101
11.2.1	<i>Druhy kalkulácií</i>	102
11.2.2	<i>Kalkulačný vzorec</i>	103
11.2.3	<i>Manažérstvo nákladov</i>	105
11.2.3.1	<i>Tradičná kalkulácia nákladov – Traditional Cost Accounting (TCA)</i>	106
11.2.3.2	<i>Kalkulácia nákladov prostredníctvom aktivít – Activity Based Costing (ABC)</i>	106
11.2.3.3	<i>Analýza hodnoty procesov – Process Value Analysis (PVA)</i>	107
11.2.4	<i>Zdroje a prostriedky znižovania vlastných nákladov</i>	108
11.2.4.1	<i>Zdroje znižovania vlastných nákladov</i>	108
11.2.4.2	<i>Prostriedky znižovania vlastných nákladov</i>	108
11.2.4.3	<i>Možnosti znižovania priamych a nepriamych nákladov</i>	109
12	Normatívna základňa riadenia výroby	111
12.1	Medzinárodná, regionálna a národná normalizácia	111
12.1.1	<i>Medzinárodná normalizácia</i>	111
12.1.2	<i>Regionálna normalizácia v Európe</i>	112
12.1.3	<i>Národná normalizácia</i>	112
12.2	Normalizačné procesy	112
12.3	Technická norma	112
12.3.1	<i>Obsah normy</i>	113
12.3.2	<i>Úloha noriem</i>	113
12.3.3	<i>Druhy noriem</i>	114
12.3.4	<i>Životný cyklus normy</i>	114
12.4	Podstata, význam a štruktúra podnikovej normatívnej základne	114
12.5	Technické normy pri riadení výroby	115
12.5.1	<i>Klasifikačný systém technických noriem</i>	115

12.5.1.1	<i>Technické normy pracovných predmetov</i>	115
12.5.1.2	<i>Technické normy pracovných prostriedkov</i>	115
12.5.1.3	<i>Technické normy konštrukcie výrobkov</i>	116
12.5.1.4	<i>Technické normy technologických postupov</i>	116
12.6	Technicko-hospodárske normy pri riadení výroby	116
12.6.1	<i>Druhy technicko-hospodárskych noriem a normatífov</i>	117
12.6.2	<i>Aktualizácia technicko-hospodárskych noriem a normatífov</i>	118
12.7	Organizačné normy pri riadení výroby	118
13	Operatívne riadenie výrobných procesov	119
13.1	Charakteristika operatívneho riadenia výrobných procesov	119
13.2	Funkcie operatívneho riadenia	119
13.2.1	<i>Operatívne plánovanie</i>	120
13.2.2	<i>Regulácia, koordinácia a kontrola priebehu výroby</i>	121
13.2.3	<i>Operatívna evidencia výroby</i>	121
13.2.4	<i>Zmenové riadenie</i>	122
13.3	Organizácia operatívneho riadenia	123
13.4	Metódy operatívneho riadenia	124
13.5	Technicko-organizačné pomôcky pri operatívnom riadení	124
13.6	Použitie počítačov v operatívnom riadení výroby	125
14	Moderné systémy manažérstva výroby	126
14.1	Podstata a úloha informačných systémov (IS)	126
14.2	Manažérske informačné systémy (MIS)	128
14.2.1	<i>Benchmarking</i>	129
14.2.2	<i>Just In Time (JIT)</i>	129
14.2.3	<i>Kanban</i>	129
14.2.4	<i>Kaizen</i>	130
14.2.5	<i>Lean Production</i>	130
14.3.	Expertné systémy (ES)	130
14.4	Systémy pre plánovanie a riadenie výroby	131
14.4.1	<i>Vývoj PPS systémov</i>	131
14.4.2	<i>Úlohy PPS systémov</i>	132
14.4.3	<i>Výber a zavedenie PPS systému</i>	134
14.5	Pružné výrobné systémy	134
14.5.1	<i>CAD (Computer Aided Desing)</i>	136
14.5.2	<i>CAPP (Computer Aided Process Planning)</i>	136
14.5.3	<i>CAM (Computer Aided Manufacturing)</i>	136
14.5.4	<i>CAD/CAM (Computer Aided Desing / Computer Aided Manufacturing)</i>	137
14.5.5	<i>CAQ (Computer Aided Quality)</i>	137
14.5.6	<i>CAE (Computer Aided Engineering)</i>	137
14.5.7	<i>CAPE (Computer Aided Productin Engineering)</i>	138
14.5.8	<i>CIM (Computer Integrated Manufacturing)</i>	138
	Zoznam použitej literatúry	139